

Zebra Auto-Moto kool OÜ



**KAHERATTALISE AM-KATEGOORIA  
MOOTORSÕIDUKI JUHI  
ETTEVALMISTAMISE ÕPPEKAVA**

KINNITAN

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristi Sikats

juhataja

10.02.2020

## SISUKORD

1. AM-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKIJUHI ETTEVALMISTAMISE KOOLITUSE EESMÄRGID.....	3
2. KOOLITUSE KORRALDUSLIKUD ALUSED.....	3
2.1. Juhi ettevalmistamise koolituse ülesehitus .....	3
2.2. Juhi ettevalmistamise koolituse lõpetamine.....	4
3. KAHERATTALISE AM-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE KOOLITUSE LIIKLUSTEOORIA- JA SÕIDUTUNDIDE TEEMATABEL JA TUNDIDE MAHT .....	5
4. AM-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE KOOLITUSE ÕPIVÄLJUNDID .....	7
4.1. Liiklusteooriaõppe õpiväljundid .....	7
4.2. Sõiduõppe õpiväljundid .....	19
5. KOOLITAJA EKSAMINEERIMIS- JA HINDAMISJUHEND .....	25
5.1. Teooria kursuse hindamine.....	25
5.2. Sõidutundide hindamine .....	25

# **1. AM-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKIJUHI ETTEVALMISTAMISE EESMÄRGID**

Kahe rattalise AM-kategooria mootorsõidukijuhile ettevalmistamise eesmärgiks on anda tulevastele liiklejatele teadmised, oskused ja hoiakud liikluses ohutuks käitumiseks vastavalt mootorsõidukijuhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele. Ühtlasi on koolituse eesmärgiks luua õpilastele võimalused kujuneda vastutustundlikeks, iseseisvateks, teisi liiklejaid arvestavateks ning keskkonda säästvateks juhtideks. Lisaks aidatakse õpilasel oma sõiduoskusi realistlikult hinnata, et õpilane saaks seeläbi iseseisva juhina oma oskusi jätkuvalt edasi arendada.

## **2. KOOLITUSE KORRALDUSLIKUD ALUSED**

Zebra Auto-Moto kooli AM-kategooria mootorsõidukijuhile ettevalmistamise õppekava on koostatud Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011. a määruse nr 60, „Mootorsõidukijuhile ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhile ettevalmistamise õppekavad” põhjal. Õppekava vastab Riigikogu 18.02.2015. a välja antud Täiskasvanute koolituse seaduses ja Haridus- ja teadusministri 19.06.2015. a määruses nr 27 “Täienduskoolituse standard” kehtestatud nõuetele. Õppekavas on ära toodud AM-kategooria mootorsõidukijuhile koolituse eesmärgid, ülesehitus ja korraldus, koolituse lõpetamise kriteeriumid, õpiväljundid ning koolitaja eksamineerimis- ja hindamisjuhend. Koolitaja õppekava on kinnitatud OÜ Zebra Auto-Moto kooli juhatuse otsusega 01. veebruaril 2020. a.

### **2.1. Juhile ettevalmistamise koolituse ülesehitus**

Kahe rattalise AM-kategooria mootorsõidukijuhile koolituse hulka kuulub liiklusteooriaõpe ja sõiduõpe. Teooriaõpe toimub loengu vormis ning jaguneb 12 teooriatunniks, millele lisandub ka teooriaeksam. Sõiduõpe jaguneb 12 sõidutunniks ning sõiduõppele lisandub kooli sõidueksam. Liiklusteooria tunni pikkuseks on 45 minutit. Õppesõidutunni pikkus on 45 minutit. Korraga on teooria- ja sõiduõpet lubatud läbi viia kestusega kuni 90 minutit. Iga 90-minutilise ajavahemiku kohta peab õpetaja ja õpilase jaoks olema katkematu puhkepaus vähemalt 15 minutit, mille jooksul õppetegevust ei toimu. Osavõtt kõigist teooria- ja sõidutundidest on kohustuslik. Õppesõidul võib õpetaja õpetada korraga ainult ühte õpilast.

## **2.2.JUHI ETTEVALMISTAMISE KOOLITUSE LÕPETAMINE**

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tunnid on üles ehitatud eesmärgiga aidata õpilasel saavutada ettenähtud teadmised ja oskused. Õppekavas toodud õpiväljundite saavutamiseks teeb aga õpilane iseseisvat tööd vastavalt tema võimetele ja vajadustele.

Juhi ettevalmistamise koolituskursuse lõpetamise eelduseks on õppekavas sätestatud õpiväljundite saavutamine. Õpiväljundite saavutamise tõendamiseks tuleb õpilasel pärast teooria- ja sõiduõppe läbimist sooritada edukalt kooli teooria- ja sõidueksam õppetöö välisel ajal. Sooritades eksamid positiivselt ning saavutades nõutavad õpiväljundid, väljastab autokool õpilasele mootorsõidukijuhi koolituskursuse tunnistuse. Juhul kui õpilane vajab täiendavalt individuaalseid lisaõidutunde, saab ta koolituskursuse tunnistuse pärast lisaõidutundide ja kooli sõidueksami edukat sooritamist.

### 3. KAHERATTALISE AM-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE LIIKLUSTEOORIA- JA SÕIDUTUNDIDE TEEMATABEL JA TUNDIDE MAHT

Teoriaõpe		Sõiduõpe	
Teema	Õppetunde	Teema	Sõidutunde
Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest		Juhi tööasend ja turvavarustus	
Iseseisvaks õppimiseks juhendamine		Mopeedi käsitsemine	
Liiklus kui süsteem			
Ohutu liiklemise põhimõtted			
Teiste liiklejatega arvestamine.			
Mopeedi turvalisus			
Inimene sõidukijuhina			
Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites		Mopeedi juhtimine vähese liiklusega teedel	
Sõidujärjekord sõites		Mopeedi juhtimine erinevates liiklussituatsioonides	
Sõidu eripära, asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis			
Mopeedi peatumine ja sõidu lõpetamine			
Käitumine liiklusõnnetuse korral			
Grupis sõit			
Möödasõit, möödumine ja ümberpõige		Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	
Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil		Mopeedi juhtimine planeeritud teekonnal	
Keskkonda säästev mopeedi kasutamine			
Mopeedi juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes			

<b>Teooriatunde kokku minimaalselt</b>	<b>12</b>	<b>Sõidutunde kokku minimaalselt</b>	<b>12</b>
<b>Kooli liiklusteooriaeksam</b>	<b>1</b>	<b>Kooli sõidueksam</b>	<b>1</b>
<b>Mootorsõidukijuhi koolituskursuse tunnistuse saamine autokoolilt</b>			
<b>Algastme koolituse liiklusteooria- ja sõidueksam Maanteeametis</b>			
<b>Esmase juhiloa saamine</b>			

## 4. AM-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE KOOLITUSE ÕPIVÄLJUNDID

### 4.1. Liiklusteooriaõppe õpiväljundid

<b>T 1.1.</b>	<b>Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Ei ole.
Aine lühikirjeldus	Antakse ülevaade juhiloa saamise tingimustest ja korrast, juhikoolituse eesmärkidest ja juhi õppekavast, õppetöö korraldusest ja õppetööd reguleerivatest dokumentidest. Seatakse koolitusele ühised eesmärgid.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused ülevaate saamiseks juhiloa saamise tingimustest ja korrast, õppetöö korraldusest, sisust ja mahust. Lua eeldused olukorrale, kus juhi ettevalmistamise riikliku õppekavaga seatud juhi koolituse eesmärgid ja õpilase juhilubade saamisega ning juhi koolitusega seotud eesmärgid langeksid võimalikult palju kokku.
Õpiväljundid	<b>Pärast koolitust õpilane:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• teab juhiloa saamise tingimusi ja korda;</li> <li>• teab õppetöö korraldust;</li> <li>• teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente;</li> <li>• on omaks võtnud juhi ettevalmistamise riikliku õppekavaga seatud juhi koolituse eesmärgid.</li> </ul>
Iseseisva töö sisu	<b>Tutvuda järgnevate õigusaktidega:</b> Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad ( <a href="https://www.riigiteataja.ee/akt/116012020005">https://www.riigiteataja.ee/akt/116012020005</a> ). Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele ( <a href="https://www.riigiteataja.ee/akt/116012020006">https://www.riigiteataja.ee/akt/116012020006</a> ) Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Lugeda E-koolis teemakohaseid materjale.

<b>T 1.2.</b>	<b>Iseseisvaks õppimiseks juhendamine</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.

Aine läbimise eeltingimused	Läbitakse pärast tundi "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Lisaks kohustuslikele teooriatundidele ja sõidutundidele on kursuse raames palju iseseisvat tööd. Aine raames täpsustatakse iseseisva töö sisu ja mahtu. Aidatakse õpilasel koostada individuaalne õppeplaan – õppetöö ajaline jaotus, iseseisev töö, õppimine juhendajaga jms. Rõhutatakse õpilase aktiivset rolli õppetöös ja vajadust võtta vastutus oma õppimise eest.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused vastutuse võtmiseks oma õppimise eest ja aidata õpilasel koostada individuaalne õppeplaan.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> <li>• on valmis vastutama oma õppimise eest;</li> <li>• on koostanud individuaalse õppeplaani;</li> <li>• teab kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.</li> </ul>
Iseseisva töö sisu	Õpilane koostab individuaalse õppeplaani. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega
Kohustuslik kirjandus	Lugeda E-koolis teemakohaseid materjale.

<b>T 1.3.</b>	<b>Liiklus kui süsteem</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine"
Aine lühikirjeldus	Liiklus koosneb mitmest osast – tee, liikleja, sõiduk, seadusandlus – moodustades süsteemi. Süsteemi erinevad osad on vastasmõjus – muutused ühes kutsuvad esile ka muutused teistes. Antakse ülevaade olulisemast süsteemi erinevate osade kohta – terminind, liiklusalane seadusandlus, sõiduk, liikluskorraldusvahendid jms
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused mõistmaks liiklust kui süsteemi.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> <li>• teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat;</li> <li>• teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid;</li> <li>• mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana;</li> <li>• teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele.</li> </ul>
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse temaga seotud osa.



Kohustuslik kirjandus	Lugeda E-koolis teemakohaseid materjale.
-----------------------	--

<b>T 1.4.</b>	<b>Ohutu liiklemise põhimõtted</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Võimalikke ettetulevaid liiklusolukordi on väga palju ja neid ükshaaval selgeks õppida ei ole võimalik. Aine raames analüüsitakse tüüpilisemaid liiklusolukordi ja arutletakse, millised on mopeedijuhi võimalused tagada ohutus nendes olukordades. Sõnastatakse ühiselt ohutu liiklemise põhimõtted. Omandatakse piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga ja märguannete kasutamisega seotud reeglid.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused isiklike ohutu liiklemise põhimõtete väljatöötamiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> <li>• mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgsuuna hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine;</li> <li>• teab piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid;</li> <li>• teab märguandeid ja nende kasutamisega seotud reegleid;</li> <li>• on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted.</li> </ul>
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa ( <a href="https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002">https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002</a> ). Välja töötada isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Lugeda E-koolis teemakohaseid materjale.

<b>T 1.5.</b>	<b>Teiste liiklejatega arvestamine</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Liiklejate käitumises on vanusest, kogemusest, kasutatavast mopeedist jms tulenevaid erisusi. Neid erisusi teades oskab juht teiste liiklejatega

	paremini arvestada. Ühe liikleja poolt tehtud viga ei vii vältimatult õnnetuseni kui teine pool teab mida ette võtta õnnetuse ärahoidmiseks. Arutletakse selle üle, milliseid liiklejate rühmi on, millised on nende käitumise eripärad ja kuidas iga liikleja saab neid eripärasid teades ohutuse tagada.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused teiste liiklejatega arevestava käitumise kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> <li>• teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejate rühmi;</li> <li>• teab erinevate liiklejate rühmade käitumise eripärasid;</li> <li>• teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähem kaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid;</li> <li>• omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega;</li> <li>• mõistab teiste liiklejatega ja sõitjatega arvestamise tähtsust;</li> <li>• on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähem kaitstud liiklejatega ja tagama oma käitumisega nende ohutuse.</li> </ul>
Iseseisva töö sisu	Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Lugeda E-koolis teemakohaseid materjale.

<b>T 1.6.</b>	<b>Sõiduki turvalisus</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Mopeedi tööstus areneb väga kiiresti. Tootjad pööravad järjest suuremat rõhku mopeedide turvalisusele. Tehnikasaavutusi saavad juht ja sõitjad enda ohutuse suurendamiseks kasutada teades mopeediga sõites turvavarustuse tööpõhimõtet ning kuidas turvavarustust õigesti kasutada. Kõige parem on turvavarustuse õige kasutamise vajadust selgitada külastades turvahalli.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused turvavarustuse õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste ja oskuste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks kasutada turvavarustust.

Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• mõistab mopeedi kasutaja juhendiga tutvumise olulisust;</li> <li>• teab peamisi tänapäeval kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (kiivri, turvariituse, pagasi õige paigutus ja kinnitamine);</li> <li>• teab turvavarustuse vale kasutamise või mittekasutamise seotud ohte ja on enam motiveeritud turvavarustust kasutama;</li> <li>• teab mopeedile peale ja mahatulekuga vajalikke ettevaatusabinõusid;</li> <li>• teab nõudeid kasutatava mopeedi tehnoseisundile;</li> <li>• teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid mopeedi kasutamisel;</li> <li>• teab kasutatava mopeedi lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja mopeedi juhitavusele.</li> </ul>
Iseseisva töö sisu	<p>Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa (<a href="https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002">https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002</a>).</p> <p>Tutvuda vähemalt ühe mopeedi kasutusjuhendiga leidmaks juhiseid antud mopeedi turvavarustuse kasutamiseks.</p> <p>Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.</p>
Kohustuslik kirjandus	Lugeda E-koolis teemakohaseid materjale.

<b>T 1.7.</b>	<b>Inimene sõidukijuhina</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Inimestena oleme erinevad. Erinevused võivad olla tingitud kaasasündinud teguritest (sugu, isiksuse omadused, impulsiivsus, kognitiivsed funktsioonid), elu jooksul välja kujunevatest teguritest (vanus, kogemused, hoiakud, väärtused, motiivid, iseloom jms) ning kiiresti muutuvatest asjaoludest (väsimus, tervislik seisund, emotsioonid, joove jms). Arutletakse selle üle, kuidas nendest teguritest tulenevat negatiivset mõju juhi käitumisele saab vältida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mõistmaks erineva liikluskäitumise põhjuseid, saada teadlikuks enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest tugevatest ja nõrkadest külgedest. Lua eeldused strateegiate väljatöötamiseks neid kahjulikke mõjusid vähendada.

Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid;</li> <li>• teab kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist;</li> <li>• teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele;</li> <li>• on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks;</li> <li>• on rohkem motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises.</li> </ul>
Iseseisva töö sisu	Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Lugeda E-koolis teemakohaseid materjale.

<b>T 1.8.</b>	<b>Sõidu alustamine ja mopeedi asukoht sõites</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on valida teel otse sõites ja manöövri sooritamisel õige asukoht. Omandatakse sõidu alustamise ja mopeedi asukoha valikuga seonduvad reeglid. Arutletakse, kuidas tagada sõidu alustamisel ohutus, milliseid ettevalmistusi tuleb sõiduks teha, millised on tee erinevad osad ja nende otstarbed; mille järgi ära tunda eraldi rada ühissõidukile, kergliiklejatele jms; kui sõiduradasid on mitu, siis milline rada valida; kuidas saab juht õige paiknemisega teel riske vältida. Analüüsitakse mopeedi asukohaga sõites seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused sõitmisel õige asukoha valikuks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks sõidu planeerimisega riske vältida ning keskkonda säästa.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• teab kuidas mopeediga sõitu ohutult alustada;</li> <li>• teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet;</li> <li>• teab mopeedi asukoha valikuga seotud reegleid;</li> <li>• teab kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil;</li> <li>• on rohkem motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.</li> </ul>

Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa ( <a href="https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002">https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002</a> ). Lahendada teemakohaseid liiklustest. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid.

<b>T 1.9.</b>	<b>Sõidujärjekord sõites</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on õige sõidujärjekorra määramine teede lõikumisalade ja teega külgnivate alade ületamisel. Omandatakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ning raudteeülesõidukohtadel ja õuelade, parklate, jalgrattateede, teega külgnivate alade, raudtee, trammitee jms ületamisel sõidujärjekorra määramisega seotud reeglid. Analüüsitakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnivate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõiduga seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ristmike ja teega külgnivate alade ületamisel õige sõidujärjekorra määramiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks ristmikel sõites võimalikke ohte vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> <li>• oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnivate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid;</li> <li>• omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;</li> <li>• on rohkem motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnivate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.</li> </ul>
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa ( <a href="https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002">https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002</a> ). Lahendada teemakohaseid liiklustest. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid.

<b>T 1.10.</b>	<b>Sõidu eripära asulavälisel teel ja tunnelis</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.

Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine"
Aine lühikirjeldus	Omandatakse asulavälisel teel ja tunnelis sõiduki juhtimise ga seonduvad reeglid. Asulavälisel teel sõiduki juhtimine erineb asulas sõidust peamiselt sõidukiiruse poolest. Suurema sõidukiirusega kaasneb oht õnnetuse korral rohkem viga saada; midagi olulist võib tähele panemata jääda; kui ohtu märgatakse, siis on vähem aega õige otsuse vastuvõtmiseks ja tegutsemiseks. Lubatud sõidukiirust ületatakse siin ka rohkem – sõit tundub ohutum, sõidukiiruse hüpnos jms. Kuid ka väljaspool asulat ja kiirteel saab ohutult sõita – valides oludele vastava sõidukiiruse ja hoides enda ümber tegutsemiseks piisavalt ruumi. Analüüsitakse asulavälisel teel, ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas oleks saanud neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused asulavälisel teel ja tunnelis sõiduki juhtimiseks ja ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Lua eeldused motivatsiooni suurenemiseks, järgida teel sõites sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoida ohutut piki- ja külgsuhet.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> <li>• teab asulavälisel teel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud reegleid;</li> <li>• teab mopeedi juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes sõiduki juhtimisega asulas;</li> <li>• omab ülevaadet asulavälisel teel ja tunnelis mopeedi juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;</li> <li>• on rohkem motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel sõidukit juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgsuhet.</li> </ul>
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa ( <a href="https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002">https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002</a> ). Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid.

<b>T 1.11.</b>	<b>Mopeedi peatamine ja sõidu lõpetamine</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine"
Aine lühikirjeldus	Peatamine ja parkimine ning hädapeatamine peavad toimuma selliselt, et muud liiklust ei takistata. Omandatakse peatumise ja parkimise ning

	hädapeatumisega seotud reeglid. Lahendatakse peatumise ja parkimise ga ning hädapeatumisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse peatumise ja parkimise ning hädapeatumisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused peatumiseks ja parkimiseks ning hädapeatumiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks peatumise ja parkimisega ning hädapeatumisega seotud reeglite järgimiseks
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> <li>• teab mopeedi peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud erisusi;</li> <li>• oskab mopeedi peatamise ja sõidu lõpetamise reegleid rakendada probleemülesande lahendamisel;</li> <li>• teab mopeedi peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud ohtu suurendavaid tegureid (pehme ja ebatasane pinnas, teekatte eripärast lähtuvad ohud, kallak ja tõus jms).</li> </ul>
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa ( <a href="https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002">https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002</a> ). Lahendada teemakohaseid liiklustest. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid.

<b>T 1.12.</b>	<b>Käitumine liiklusõnnetuse korral</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Liiklusõnnetus on riskiolukord, kuhu ükski juht ei taha sattuda. Kui aga liiklusõnnetus siiski juhtub, eeldab see juhilt kindlate reeglite järgi käitumist. Omandatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud reeglid. Lahendatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi ohutuse ja liikluskindlustusseaduse seisukohast.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused liiklusõnnetuse korral õige ja ohutu käitumise jaoks vajalike teadmiste kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> <li>• teab kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda;</li> <li>• teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi.</li> </ul>
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa ( <a href="https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002">https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002</a> ). Lahendada teemakohaseid liiklustest. Kohustuslik osaleda esmaabi koolitusel. Külastada Eesti Liikluskindlustuse Fondi kodulehte ( <a href="http://www.lkf.ee/">http://www.lkf.ee/</a> )

	Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid. Liikluskindlustuse seadus ( <a href="https://www.riigiteataja.ee/akt/113032019014">https://www.riigiteataja.ee/akt/113032019014</a> )

<b>T 1.13.</b>	<b>Sõit grupis</b>
Teoriaõppe maht	Vähemalt 1 tund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teoriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Omandatakse mootorrattaga grupis sõitmisega seonduvad reeglid. Analüüsitakse moopeediga grupis sõitmisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas oleks saanud neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mopeediga grupis sõitmisel ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: *teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi grupi üles ehitamiseks (grupis olevate rataste asukoht teel) lähtuvalt grupi suurusest, tee iseärasustest, sõidu eesmärgist, ratta iseärasusest, juhi kogemusest jms; *mõistab, et grupi ülesehitusest sõltub sõidu ohutus; *teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi teabe vahetamiseks (käeviiped, raadiojaamade kasutamine, navigatsiooni seadmete kasutamine); *mõistab grupis sõitmisel ohutuse tagamiseks vajaliku teabe vahetamise viiside kokkuleppimise tähtsust.
Iseseisvatöö sisu	Planeerida üks marsruut, võttes arvesse grupis sõidu reegleid. Tutvuda Zebra Auto-Moto kool E-õppekeskonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Zebra Auto-Moto kool E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

<b>T 1.14.</b>	<b>Möödasõit, möödumine ja ümberpõige</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teoriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teoriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".



Aine lühikirjeldus	Omandatakse möödasõidu, möödumisega ning ümberpõikega seotud reeglid. Arutletakse selle üle, milliseid ohte võib möödasõidul ette tulla ja kuidas neid ohte vältida. Analüüsitakse möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldesmärgid	Luu eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks kaaluda hoolega möödasõiduvajadust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> <li>• teab ohutuks möödasõiduks vajalikke eeldusi;</li> <li>• teab kuidas ohutult mööda sõita, mööduda ja ümber põigata;</li> <li>• teab kuidas käituda möödasõidetava rollis;</li> <li>• on rohkem motiveeritud kaaluma möödasõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgil.</li> </ul>
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa ( <a href="https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002">https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002</a> ). Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid.

<b>T 1.15.</b>	<b>Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Maht	Vähemalt 2 tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest"
Aine lühikirjeldus	Sõitu planeerides on võimalik teekonnaga seotud ohte vältida – kindla marsruudi ja aja valik, sõiduki ettevalmistus sõiduks, vajaminev varustus, vajalikud puhkepausid, juhi seisund jms.
Aine üldesmärgid	Luu eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides saab mõjutada sõidu ohutust. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane:

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• teab, milliseid ettevalmistusi tuleks enne pikemat või lühemat sõitu teha;</li> <li>• mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;</li> <li>• on rohkem motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima;</li> <li>• teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele uhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine jms).</li> </ul>
Iseseisva töö sisu	<p>Õpilane planeerib etteantud marsruudil liikumise, tuues välja selle teekonna ohtlikud kohad ja lahendused nende vältimiseks. Sõidutunnis sõidetakse see marsruut läbi ja hiljem tehakse analüüs.</p> <p>Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.</p>
Kohustuslik kirjandus	<p>E-kooli teemakohased materjalid.</p> <p>Liiklusseadus, maanteede atlas, Tartu linna kaart.</p>

<b>T 1.16.</b>	<b>Keskkonda säästev mopeedi kasutamine</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse
Maht	Vähemalt 2 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Mopeedi kasutamisega kaasneb kahju keskkonnale. Kuidas saab seda kahjulikku mõju vähendada? Sõiduviisi valikuga, sõidu planeerimisega, sõiduki korralise hooldamisega, eelsoojendi kasutamisega, mopeedi valikuga ostes jms. Arutletakse vajadustest lähtuvalt võimaluste üle säästa ja milliseid meetmeid keegi on nõus keskkonna säästmiseks tarvitusele võtma.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused mopeedi säästlikuks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks mopeedi kasutades keskkonda säästa. Luua eeldused enesehinnanguks – kui motiveeritud keegi on mopeedi keskkonda säästvalt kasutama.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• teab kuidas mopeedi kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada;</li> <li>• oskab leida mopeedi kasutaja juhendist teavet keskkonna säästmise kohta;</li> <li>• teab kuidas jälgida kütuse kulu;</li> <li>• on rohkem motiveeritud mopeedi kasutades keskkonda säästma;</li> <li>• mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis.</li> </ul>
Iseseisva töö sisu	Võrrelda vähemalt kolme erineva sõiduki kasutusjuhendit ja leida nendest Sarnased juhised keskkonnasäästliku sõiduki kasutamise kohta. Tutvuda

	E-koolis teemakohaste materjalidega. Kirjutada essee teemal "Sõidukite säästlik kasutamine ja sellega seonduv"
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid. Vähemalt kolme erineva sõiduki kasutusjuhend.

<b>T 1.17.</b>	<b>Mopeedi juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Maht	Vähemalt 2 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Rasketes tee- ja ilmastikuolud põhjustavad tee ja rattavahelise haardumise või nähtavuse halvenemise. Kuidas sellistes rasketes oludes ohutult mopeedi juhtida? Selleks, et juht saaks sõita ohutult (suudaks säilitada tee ja ratta vahelise haardumise, oskaks valida oludele vastava sõidukiiruse ja õige pikivahe), peab ta arvestama asjaoluga, et mopeedile mõjuvad jõud, mis võivad töötada vastupidiselt juhi soovile. Mõistes mopeedile mõjuvaid jõude ja kuidas juht oma käitumisega saab neid jõudusid muuta, saab sõites neid arvestada. Arutletakse järgmistel teemadel: peatamisteed = reageerimisteed + pidurdusteed; reageerimisaeg, pidurdusteedkonna sõltuvus sõidukiirusest, haardumisest ja massist, tsentrifugaaljõud, inerts, kineetiline energia, jääkkiirus, kokkupõrkel vallanduvad jõud jms.
Aine üldeesmärgid	Luua eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmisega seotud ohtude mõistmiseks ja teadmiste kujunemiseks kuidas neid ohte vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> <li>• teab mopeedile mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada;</li> <li>• teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes mopeedi juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida.</li> <li>*teab kuidas tulesi nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada.</li> <li>*mõistab, et pimedal ajal on nähtavus palju halvem kui valgel ajal vaatamatatele õigele kasutamisele ning teab, et puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega.</li> <li>*omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki ja kõlgvahega.</li> <li>*saab arupimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest ohtudest.</li> </ul>
Iseseisva töö sisu	Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid.

## 4.2 Sõiduõppe õpiväljundid

<b>S 2.1.</b>	<b>Juhi tööasend ja turvavarustus</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppesse.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 kohustuslik sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe teemad: "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi, kus muud liiklust ei häirita ega ohustata, näiteks muuks liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul, turvahallis ja/ või selleks kohandatud simulaatoril. Omandatakse sõiduks valmistumiseks vajalikud oskused – juhi tööasendi reguleerimine, oskus aidata sõitjatel
	turvavarustus kinnitada, oskus kontrollida mootorratta vastavust tehnonõuetele, oskus aru saada, millal mopeedi kasutamine on ohtlik.
Aine üldesmärgid	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luuakse eeldused motivatsiooni suurendamiseks kasutada turvavarustust ja nõuda turvavarustuse kasutamist sõitjalt.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: *oskab teostada mopeedi sõidueelset kontrolli, kasutades näiteks mootorratta käsiraamatut; *oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks; *oskab ise kasutada mopeedi turvavarustust ja aidata kaassõitjatel kinnitada turvavarustust; selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust; *oskab kasutada mopeedile paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid; *teab juhi vales tööasendist ja turvavarustuse vales kasutamisest tulenevaid ohte; *on rohkem motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjalt.
Iseseisvatöö sisu	Vähemalt ühe mopeedi kasutusjuhendiga tutvumine.

<b>S 2.2.</b>	<b>Mopeedi käsitsemine</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppesse.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 2 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe aine "Juhi tööasend ja turvavarustus".

Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul ja/või selleks kohandatud simulaatoril. Harjutatakse mootori käivitamist, mopeedi juhtimisseadmete käsitlemist, manööverdumist, märgu andmist, sujuvat liikumist, sõidu lõpetamist, pidurdumist jms. Harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev mopeedi käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõidu õpingute alustamiseks vähese liiklusega teel.
Aine üldesmärgid	Luuakse eeldused ohutu ja keskkonda säästva mopeedi käsitlemisoskus te kujunemiseks, mis on vajalikud sõiduõppe jätkamiseks vähese liiklusega teedel. Õpilane oskab paigalt võtta, mopeedi sujuvalt ja äkkpidurdamisega peatada ning sõidurada vahetada.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: *oskab käsitseda mopeedi ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teedel; *teab mopeedi vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale; *omab realistlikku arusaama isiklikest, mopeedi käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
	*tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mopeedi käsitlemisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; *on motiveeritud mopeedi ohutult ja keskkonda säästvalt käsitlema.
Iseseisvatöö sisu	Määratakse vajadusel sõiduõppe individuaalprogrammis.

<b>S 2.3.</b>	<b>Mopeedi juhtimine vähese liiklusega teedel</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppesse
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Viimistletakse mopeedi ohutu ja keskkonda säästva käsitlemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regiooni eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrite sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.

Aine üldesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Luuakse eeldused valmiduse kujunemiseks võtta juhina vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest. Luuakse eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> <li>*oskab käsitseda mopeedi ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides;</li> <li>*omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel;</li> <li>*oskab peatuda ja parkida teel;</li> <li>*teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;</li> <li>*mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;</li> <li>*omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;</li> <li>*tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega vähese liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.</li> </ul>
Iseisvatöö sisu	Määratakse vajadusel sõiduõppe individuaalprogrammis.

<b>S 2.4.</b>	<b>Mopeedi juhtimine erinevates liiklussituatsioonides</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppesse.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 2 sõidutundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe teema "Mopeedi juhtimine vähese liiklusega teedel".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi keerulisema ja tihedama liiklusega teedel. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regioonri eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrite sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemise seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldesmärgid	Luuakse eeldused keerulisema ja tihedama liiklusega teedel liiklemiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks erinevates liiklussituatsioonides osalemise seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.

Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>*oskab keerulisema ja tihedama liikluse ga teedel käsitseda mopeedi ohutult ja keskkonda säästvalt;</li> <li>*omab erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi teel;</li> <li>*teab erineva liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;</li> <li>*mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;</li> <li>*omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teel sõitmise ga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;</li> <li>*tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mopeedi juhtimise ga erineva liiklusega teedel ning oskab oma käitumises nendega arvestada; kohanema liikluses toimuvate muutustega;</li> <li>*on võimeline hindama võimaliku liiklusohutliku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt;</li> <li>*on võimeline liiklusoludega arvestades mopeedi juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.</li> </ul>
Iseseisvatöö sisu	Määratakse vajadusel sõiduõppe individuaalprogrammis.
<b>S 2.5.</b>	<b>Möödasõit, möödumine ja ümberpõige</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppesse.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe teema "Mopeedi juhtimine vähese liiklusega teedel".
Aine lühikirjeldus	Aine raames läbiviidavas sõidutunnis rakendatakse teooriaõppes omandatud teadmisi pärisuunas ja vastassuunas möödasõidu, möödumise ja võimalusel ka ümberpõike kohta – mopeediga ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu hindamine, käitumine möödasõitja ja möödasõidetava rollis, ohu ilmnemisel möödasõidu katkestamine jms.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mopeediga ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks ning väljaspool asulat peatumiseks ja parkimiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutus oma õppimise eest. Lua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>*oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu;</li> <li>*mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver;</li> <li>*oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuuna vööndi kaudu;</li> <li>*oskab käituda möödasõidetava rollis;</li> <li>*omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõikega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.</li> </ul>

Iseseisvatöö sisu	Määratakse vajadusel sõiduõppe individuaalprogrammis.
<b>S 2.6.</b>	<b>Mopeedi juhtimine planeeritud teekonnal</b>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppesse.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe teema "Mopeedi juhtimine erinevates liiklussituatsioonides".
Aine lühikirjeldus	Õpilane planeerib sõidu punktist A punkti B ja sõidab sihtpunkti plaani kohaselt. Sõitu planeerides kasutatakse navigeerimisseadet ja/või kaarti. Planeeritud teekonnal sõites on oluline pöörata tähelepanu sõiduraja valikule riski vältimise eesmärgil ja harjutada sõitu juhatusmärkide järgi.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: *oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita;
	*mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; *on rohkem motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima; *sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine.
Iseseisvatöö sisu	Määratakse vajadusel sõiduõppe individuaalprogrammis.

## 5. KOOLITAJA EKSAMINEERIMIS- JA HINDAMISJUHEND

Järgnevas juhendis on kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks püstitatud kontrolli meetodeid ja hindamiskriteeriumeid. Õpilase poolt omandatud teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse mitmeeristavat hindamist: sooritas (+), ei sooritanud (0).

### 5.1. TEOOREETILISTE TEADMISTE HINDAMINE

Kui õpilase hindamisel kasutatakse hindamismeetodina õpilase suulist küsitlemist, siis õpetajal on õigus otsustada, kas õpilase vastused olid piisavad või on vaja esitada täiendavaid küsimusi. Õpilasel on õigus saada vahetult tagasisidet. Aine käigus võib nõuda õpilaselt teemakohase testi sooritamist. Küsimuste arvu määrab õpetaja töö käigus. Õigete vastuste minimaalne osakaal peab olema vähemalt 90%. Iseseisvate tööde hindamisel kasutatakse mitmeeristavat hindamist (esitatud - esitamata), õpilane



saab õpetajalt tagasisidet. Pärast teoriakursuse läbimist tuleb õpilasel sooritada lõputest, mis sisaldab 60 küsimust kogu teoriakursuse vältel läbitud ainete kohta. Õigete vastuste minimaalne osakaal peab olema vähemalt 90%. Teoriakursuse eduka lõpetamise eelduseks on kõigi testide sooritamine, iseseisvate tööde õigeaegne esitamine ja vahetestide ning lõputesti edukas sooritamine. Testide järelsooritamine toimub õppetöö välisel ajal õpetajaga kokkuleppel.

## 5.2. SÕIDUTUNDIDE HINDAMINE

Sõidutundides õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja poolt teema käsitlemisel õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Sõiduülesanne sisaldab antud teemas õpitu rakendamist. Sõiduharjutuse lõpus annab sõiduõpetaja õpilasele tagasisidet õpiväljundite saavutamiseks. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0). Kursuse lõpus toimub kooli sõidueksam, mida hinnatakse, võttes arvesse järgnevat: Iga juhtimisolukorra kohta antav hinnang peab näitama õpilase oskust käsitseda ja juhtida mopeedi liikluses täiesti ohutult. Õpetaja peab ennast tundma täiesti turvaliselt kogu eksamisõidu ajal. Koolieksami hindamisel annab õpetaja hinnangu kogu sõidule tervikuna, pöörates erilist tähelepanu sellele, kas õpilane oskab käsitleda ja juhtida mopeedi ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt. Siia kuulub kohanduv, kindel ja ohutu juhtimisstiil, tee- ja ilmastikuolude arvestamine, muu liikluse arvestamine, teiste (eriti ohuultimate) liikleja te ga arvestamine ning ettenägelikkus. Selliste vigade või ohtlike käitumisviiside puhul, mis ohustavad mopeedi ja juhti ennast või teisi liiklejaid, katkestatakse sõidueksam enneaegselt, sõltumata sellest, kas õpetaja pidi sekkuma auto juhtimisse või mitte. Eksam loetakse mittesooritatuks. Erandjuhtudel on õpetajal õigus otsustada, kas viia eksam lõpule või mitte. Kui õpetaja on otsustanud kooli sõidueksami katkestada, jätkub edasine tund tavapärase sõidutunnina, mille käigus pööratakse tähelepanu õpilase vajakajäämistele. Kooli sõidueksami võib õpilane sooritada enda sõiduõpetajaga või autokooli siseselt mõne teise sõiduõpetajaga.